

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

О.В.Поркуян

«26» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
спеціальності С1 – «Економіка та міжнародні економічні відносини»,

спеціалізація С1.01 – Економіка

(зі скороченим терміном навчання – 2 р 10м)

на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня

(бакалавр, магістр, спеціаліст)

за іншою спеціальністю (освітньою програмою)

Програма складена на підставі робочого навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 051– «Економіка»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

зав. кафедри економіки і підприємництва
д.н. з держ.упр., проф. О. В. Ольшанський

к.е.н., доц. Н. В. Швець

к.е.н., доц. Я. В. Бурко

ПОГОДЖЕНО:

к.т.н., доц. Є. О. Мазнів

(підпис)

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом здобувачів вищої освіти на скорочений термін навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня (молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, спеціаліст) здійснюється за результатами складання вступних випробувань.

Мета вступного випробування: оцінити рівень підготовленості вступників для навчання за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю С1 – «Економіка та міжнародні економічні відносини», спеціалізація С1.01 – «Економіка» з метою конкурсного відбору на навчання у СНУ ім. В. Даля у 2025 році.

Завдання вступного випробування полягає у тому, щоб оцінити рівень володіння компетентностями вступників, які повинні:

знати:

- термінологію та базові засоби економічного аналізу;
- основні поняття та принципи організації економічних систем;
- загальні закономірності функціонування суб'єктів економічних систем у різних ринкових ситуаціях;
- особливості формування вартості праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури;
- основи підприємництва;
- чинники, які впливають на ефективність і прибутковість виробництва;
- принципи раціональної поведінки підприємств на ринках;
- основні макроекономічні показники;
- вплив методів державного регулювання на економічні процеси в державі;

уміти:

- оцінювати загальну економічну ситуацію на мікро- та макроекономічному рівні;
- застосовувати прості прийоми дослідження функціонування господарських суб'єктів;
- розуміти характер впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та процесів на механізм функціонування економічних систем різного рівня;
- вміти використовувати класичні економічні моделі для аналізу ситуації на мікро - та макроекономічному рівні.

Порядок проведення вступних випробувань регламентується Правилами прийому для здобуття вищої освіти у Східноукраїнському національному університеті в 2025 році.

II ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Необхідний обсяг сформованих фахових компетентностей вступника, що поступає на навчання на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня, забезпечують наступні дисципліни, передбачені навчальним планом освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 051 – «Економіка» за освітньою програмою «Економіка».

«Економічна теорія»

Економічні системи, їх складові, типи та основні економічні закони функціонування й розвитку. Характеристика товарної форми організації суспільного виробництва. Продуктивні сили суспільства.

Конкурентна боротьба в умовах монополізованого ринку: засоби, напрямки, інструменти, особливості ціноутворення. Господарський механізм у суспільному відтворенні: сутність, складові, функції. Соціально-економічний розвиток суспільства: типи і класифікація чинників економічного зростання. Суспільне виробництво, форми його організації. Економічна система сучасного капіталізму, закономірності та етапи її розвитку. Основні характеристики соціально-орієнтованої та змішаної моделей економічної системи. Перехідна економічна система України.

Світова економічна система: складові й тенденції розвитку. Класифікація глобальних проблем світового господарства та шляхи їх розв'язання.

Теоретичні засади макроекономіки. Об'єкт, предмет, методологія та специфіка макроекономічних досліджень. Основні показники системи національних рахунків. Моделі сукупного попиту – сукупної пропозиції, механізми рівноваги. Функціонування грошового ринку. Інфляційний механізм та механізм ринку праці.

Економічна динаміка та її основні моделі. Державне регулювання національної економіки. Види державної економічної політики, цілі, та інструменти. Економічні функції держави. Вплив світового ринку на національну економіку.

Список рекомендованих джерел:

1. Фаріон М. М., Шиманська О. П., Чирак І. М. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Історія економічних вчень». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 24 с.
2. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність [Текст]: підручник / [Е. М. Забарна та ін.]; Одес. нац. політехн. ін-т. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2020. 411 с.
3. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Вид-во Ліра-К, 2020. 450 с.
4. Мочерний С.В., Довбенко М.В. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка): навчальний посібник. К.: Новий світ-2000, 2020. 488 с.

5. Тарасевич В.М. Історія економічних вчень. К. : ЦУЛ, 2019. 352 с.
6. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с. URL:
7. https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/710/3_Ekonomichna%20teorija_NP_2-2019_vnutri.pdf
8. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник /Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113с. URL: https://economics.net.ua/files/scientific-base/monogr/Parmakli-Filippova-Dobryanska_History_of_economic_thought.pdf
9. Історія економіки та економічної думки. Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В. та ін. / ред. В.Д. Базилевич. Київ: Знання, 2018. 775 с.
10. Ковальчук В.Н., Лі Дзе Гао, Останкова Л.А. Світова економіка: її історія та дослідники: посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 632 с.

***«Економіка підприємства та мікроекономіка»
(Частина I – Мікроекономіка)***

Попит та пропозиція: поняття, закони, криві, функції, фактори. Ринковий механізм. Ринкова рівновага та її моделі. Стійкість ринкової рівноваги. Методи і оцінка впливу державного регулювання конкурентного ринку. Контроль над цінами. Кількісні обмеження. Введення податків та субсидій. Сутність, види, коефіцієнти, фактори еластичності попиту та пропозиції. Цінова еластичність та виручка виробника.

Прибуток як мета діяльності фірми. Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Виробнича функція в короткостроковому і довгостроковому періодах. Ізокоста. Ізокванта. Рівновага виробника. Ефект масштабу. Теорія витрат, доходів і прибутків. Короткострокові і довгострокові витрати.

Особливості ринку досконалої конкуренції. Загальне правило максимізації прибутку. Короткострокова і довгострокова рівновага конкурентної фірми. Сутність монопольного ринку. Особливості ціноутворення на монопольному ринку. Ринкова влада. Цінова дискримінація. Дуополія. Сутність монополістичної конкуренції, особливості ціноутворення. Сутність олігополії, особливості ціноутворення.

Список рекомендованих джерел:

1. ЕКОНОМІКС. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
2. Курс мікроекономіки : Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» / За ред. С.І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 156 с.

3. Макро- та мікроекономіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с.
4. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
5. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с.
6. Мікроекономіка: навч. посіб. / Г.П. Пасемко, Л.Г. Бага, Г.Є. Беседіна та ін. – Харків: ХНАУ, 2020. – 118 с.
7. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
8. Мікроекономіка : підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ :Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с.
9. Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посібник / [В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., випр. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 265 с.
10. Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр, галузей знань – 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальностей 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування, освітні програми – Промисловий маркетинг, Адміністративний менеджмент, Електронне урядування. / уклад. О.І. Андрусь. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,85 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 325 с.

III ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальна кількість завдань іспиту – **14**. На виконання роботи відведено **60 хвилин**.

В основу визначення рейтингу покладено результати обраховані на основі суми тестових балів. Для кожного запитання тесту встановлюється відповідна система оцінювання:

1. Запитання **1-10** малої складності – **1 бал (сума 10 балів)**;
2. Запитання **11-13** середньої складності – **3 бала (сума 9 балів)**;
3. Запитання **14** підвищеної складності – **6 балів (сума 6 балів)**.

Сума тестових балів при якій іспит вважається складеним – **5-25 балів**.

Загальна сума тестових балів за всі правильні відповіді **25 тестових балів** – відповідає **200 балам** рейтингової оцінки. Пороговий тестовий бал («склав / не склав») для вступного іспиту становить **5 тестових балів** – відповідає **100 балам** рейтингової оцінки.

Рейтингова оцінка за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів) визначається відповідно до таблиці відповідності тестових балів рейтинговій оцінці.

Таблиця 1

Відповідність тестових балів рейтинговій оцінці

Тестовий бал, S (сума балів за правильні відповіді на запитання)	Рейтингова оцінка, BB
1	2
0-4	не склав
5	100
6	105
7	110
8	115
9	120
10	125
11	130
12	135
13	140
14	145
15	150
16	155
17	160
18	165
19	170
20	175
21	180
22	185
23	190
24	195
25	200

Голова фахової атестаційної
комісії

д.е.н. Івченко Е.А.

Відповідальний секретар ПК

к.т.н. Мазнів Є. О.